

A feltárás DK-i részén, szintén az építőtörmelékes részben két, egymástól 5 m távolságban található, kőből és téglából álló omladéokra bukkantunk. A megtisztításuk során kibontakozott falsíkok feltehetően egy újkori épület, habarcs és más kötőanyagtól mentes alapozásának maradványai voltak.

A területen, az építőtörmelékes rétegben több kisebb méretű hulladékgyűjtő feltűnt. Ezek betöltése szürkésebb színű és leletanyagban gazdag volt, feltűnően sok állatcsont és kerámia került elő belőlük. Az objektumok egy része jelentős mennyiségű fémolvadékokat, salakot is tartalmazott. A kerámiaanyagban megtalálhatók voltak a jellegzetesen magyar, valamint a hódoltság kori török és feltehetőleg importált balkáni kerámiatöredékek is.

A feltárás É-i részén, közvetlenül a metszefal mellett az építőtörmelékes feltöltés alsó részén egy kőből rakott, téglalap alakú, egyik oldalán nyitott kemenceszerű építményre bukkantunk. Az objektum körül Perényi-címeres kályhaszemtöredéket, több edénytöredéket és egy 50 cm hosszú, széles pengéjű tört találtunk.

Az objektumok feltárása során tisztázódott a terület K-i sávjának rétegrendje. Itt az építőtörmelékes feltöltés alatt egy barna homogén talajréteg helyezkedett el, melyben objektumok nem különültek el, de tartalmazott szórvány őskori, középső bronzkori mészbetétes kerámiát. Ez a réteg feltételezhetően egy korábbi feltöltés során került a helyszínre, a korábbi terepszint kiegyenlítése céljából. Ez alatt elértük a sárga színű homogén altalajt, amely leletanyagot már nem tartalmazott, de jól nyomon követhető volt a felszín K-Ny-i lejtése.

A terület középső részén volt a legvastagabb az építőtörmelékes feltöltés, mely alatt szenes, fémolvadékos rétegek jelezték a kora újkori, középső kerámiával tarkított egykori járósínt. Egy helyütt még egy vízszintes, kavicsos réteg is kibontakozott. Erről a területről azonban már hiányzott a barna homogén réteg, az építőtörmelékes és a szenes rétegek közvetlenül az altalajra települtek.

A feltárandó terület Ny-i sávjában az elektromos vezeték kiváltása után indulhatott meg a munka. Itt a felső humuszos, törmelékes réteg eltávolítását követően egy sárgásbarna agyagos betöltésre bukkantunk, melyben nagyon kevés hódoltság kori kerámiatöredék volt. Ennek az alsó részén egy a várfallal párhuzamosan, attól 3–4 m távolságban lévő paliszád cölöpsora került elő, mely feltehetően a várfal földdel történő megerősítését szolgálta. A cölöpsoron kívül a sárgásbarna agyagos betöltés ék alakban kivékonyodott a terület közepe felé. Ez feltehetően a vár török elfoglalása utáni helyreállítási munkák során épült. Ez alatt – a leletek tanúbizonysága szerint – középső, késő középső rétegek húzódtak. Itt a feltárással a fal alját és az altalajt már nem értük el, mivel a területen eljutottunk az előírt, ill. engedélyezett bontási mélységig.

Munkatárs: Simon Béla.

NAGY ERZSÉBET

445. Solt határa

(Bács-Kiskun megye) B, Sza, Á, Kú

A Solt DK-i elkerülő út kiépítéséhez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmány részeként 2010 novemberében végeztünk terepbejárást. A tervezett nyomvonal hossza 3,71 km, mely teljes egészében Solt közigazgatási területét érinti.

A bejárást során a nyomvonal mindkét oldalát 100–100 m szélességben vizsgáltuk. A vizsgálat időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét még haszonnövények fedték; a terület jelentős részén nem lehetett terepbejárást végezni. Emiatt és az időjárás okozta rossz látásviszonyok miatt az eredmények részlegesnek tekinthetők.

A vizsgált nyomvonalon hét újonnan azonosított régészeti lelőhelyet regisztráltunk: *53-as út Ny-i oldala* (KÖH 76611), *Nagy-éri-Tétel I.* (KÖH 76613), *Nagy-éri-Tétel II.* (KÖH 76617), *Nagy-éri-Tétel III.* (KÖH 76619), *Nagy-éri-csatorna I.* (KÖH 76621), *Nagy-éri-csatorna II.* (KÖH 76623), *Fehérjefeldolgozó Üzem* (KÖH 76625). Valamennyit felszíni telepnyomként határoztuk meg, területükön bronzkori, szarmata, avar, Árpád-kori, középkori, ill. kora újkori kerámiaanyagot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Bene Zsuzsanna, Kovács Sándor, Szabó Dénes, Alács Attila, Szabados György régésztechnikusok, Halasi Viktória projektasszisztens.

PARDITKA GYÖRGYI

446. Solymár, Homok-földek

(KÖH 11418)

(Pest megye) B, LT

A 110. sz. főút Budapest–Pilisvörösvár közötti szakaszának nyomvonalán végeztünk terepbejárást 2010. áprilisban. Vizsgáltuk az Aranyhegyi-patak DNy-i partját Budapest közigazgatási határától a Határréti-patak torkolatáig, és a két patak között emelkedő dombot a 10. sz. főút ÉK-i oldala mentén Pilisvörösvár közigazgatási határáig. Az Aranyhegyi- és a Határréti-patak összefolyásától D-re a vasútvonalig, valamint a torkolat és Pilisvörösvár határa között a 10. sz. főút D-i oldala mentén az elfedettség miatt nem lehetett terepbejárást folytatni.

A tervezett útépités a 10. sz. főúttól É-ra érintette a Homok-földek határrészt, ahol a bejárást során egy kelta edénytöredéket, ill. intenzív sűrűségben késő bronzkori kerámiatöredékeket találtunk. A leletek szóródása DK felé a domb lábánál kezdődő beépített területig tart, ezáltal a lelőhely kiterjedése DK-i irányban a nyilvántartásban megadott méreténél 150 m-rel hosszabb.

A terepbejárást során további régészeti jelenségeket nem észleltünk.

Munkatárs: Koller Melinda régész.

KOVÁCS FERENC